రాజమ్మ

కథ

పండుకోవడానికి అడ్డం లేని కులం
పెళ్ళి చేసుకోవడానికి మాత్రం ఎందుకడ్డం

డా.ఎం.హరి కిషన్

రాజమ్మ

డా.ఎం.హరి కిషన్
కర్నూలు

94410 32212

చుక్కలు చీకట్లో దాక్కున్నాయి. చందమామను మింగడానికి మబ్బులు చుట్టుముట్టుకున్నాయి. పున్నమి అమాస లాగే వుంది. రావిచెట్టు కింద పెట్రోమాక్సు దీపం మినుకుమినుకుమంటా చీకటితో పోరాడతా వుంది. చెట్టు చుట్టూ పెదింత మంది జెనాలు గుమిగూడి చూస్తా వున్నారు. రచ్చబండ మీద కులపెద్ద కూచోనున్నాడు. కుడివైపు పుల్లయ్య, యెడమవైపు నాగన్న చేతులు కట్టుకోని నిల్చోనున్నారు. నాగన్న పక్కనే రాజమ్మ కాళ్ళు ముడ్చుకోని, తలొంచుకోని, బాధ పళ్ళ బిగువున వుగ్గబట్టుకోని నేల మీద కూచోనుంది. రాజమ్మకు పుల్లయ్యను చూస్తా వుంటే అగ్గిలోన యేసి కాల్చినట్టనిపించసాగింది. లోలోన కుతకుతా వుడికిపోతా వుంది...

"పోనంటే యెట్టానే... యేలుకుంటానంటున్నాడుగా..." కులపెద్ద రాజమ్మను గద్దించడిగాడు.

"ఆరోజు మద్దస్తం సేసి నలుగుర్లో పుస్తె తెంపుకొని పాయ గదా... మళ్ళా యేంది పొయ్యేది. నేసస్తేపోను. ఈన్నే వుంటా. నా బదుకు నే బదుకుతా" తలొంచుకొనే రాజమ్మ సమాధానమిచ్చింది.

కులపెద్ద యిద్దరొంక చూసి "వొసేవ్! నువు గాదంటే... పాపం ఆని బదుకెట్టా... వయసయిపాయ. మూడో సంబంధం యెవరిస్తారు సెప్పు... ఆన్ని సూసుకునేదెవురు... ఆనింట్లో దీపమెట్టేటోళ్ళెవరు... యెళ్ళి తీరాల్సిందే" అన్నాడు.

రాజమ్మ నాయన నాగన్న మధ్యలో జోక్యం చేసుకొని "దాన్దేముందిలే సామీ! నే పంపుతా. కానీ... ఆ రోజు దీని తప్పు సూపిచ్చి వదిలేశగదా... అప్పుడు పెళ్ళి కర్చులు నాతోన కట్టించుకొనె. బాకీ సేసి డబ్బులు కడ్తి. మొత్తం నాలుగేలయ్యింది. వడ్డీతో సహా తిరిగిచ్చి తీసుకెళ్ళమను. నాకేమభ్యంతరంల్యా" అన్నాడు నింపాదిగా.

కులపెద్ద కాసేపు మౌనంగా ఆలోచన చేసి పుల్లయ్యతో "మొత్తం ఐదేలు కట్టి దాన్ని తోల్కోని పో" అని తీర్పిచ్చాడు.

నాలుగు రోజుల తర్వాత పుల్లయ్య డబ్బుతో వచ్చాడు. రాజమ్మ పోనేపోనంటూ అందరి కాళ్ళూ పట్టుకొని ఏడ్చింది. మొత్తుకునింది. బంగపోయింది. యెవరూ ఆమె మాటినలేదు. ఆఖరికి దిక్కులేని పక్షిలా మొగునెంట బైలుదేరింది.

బస్సు ఒకొక్క వూరే దాటతా వుంది. రాజమ్మ పుల్లయ్య పక్కనే కుచున్నా... మొగునొంక తలెత్తి గూడా చూళ్ళేదు. ఒక్కమాటా మాట్లాల్లేదు. వళ్ళు అగ్గిలెక్కుంది. పక్కనే తాకుతా వుంటే నిప్పుల కొలిమిలో యేసి కాల్సినట్టుంది. రెడ్డి గుర్తొచ్చాడు. రెడ్డితో సంబందం గుర్తొచ్చింది. ఐదేండ్ల కిందటి సంగతులు వొక్కొక్కటి గుర్తొచ్చి దుక్కం వుప్పొంగింది.

⁜ ⁜ ⁜

నాగన్నది కూలి చేసుకునే కుటుంబం. యే రోజు సంపాదన ఆరోజు గంజికి సరిపోయేది. నలుగురు పిల్లలు. ముగ్గురు ఆడ. ఒక మగ. రాజమ్మే పెద్దది. పద్నాలుగేండ్లకే పుల్లయ్యకిచ్చి సేశాడు. ఇద్దరికి యిరవై యేళ్ళ వారుంటాది. పుల్లయ్యకది రెండో సంబందం. మొదటి పెళ్ళాం ఓ పిల్లని కని పురిట్లోనే సచ్చిపోయింది. వొంటరిగుండలేక, పిల్లను సాకలేక, పెద్దమనుసులతో పక్కూరి నాగన్నతో కర్చులు తానే పెట్టుకుంటానని సంబందం మాట్లాడించాడు. దానికి నాగన్న ఒప్పుకున్నాడు.

రాజమ్మ వొద్దువొద్దని యేడ్సి గీ పెట్టినా వినలేదు. బలవంతాన తాళి కట్టించి బరువు దించుకొన్నాడు. మనువైన రెండేండ్లకే పుల్లయ్య చతికిలబడిపోయాడు. పనులు చాతగాక, రోగంతో మంచానికి అంటుకుపోయాడు. రాజమ్మే కూలీకి పోతూ, ఇల్లు నడపసాగింది.

అంతలో... మాయదారి కరువొచ్చింది. బావుల్లో గంగింకిపోయింది. పంటలు వాడిపోయి నేలకు కర్సుకున్నాయి.

ఆకాశంలో మబ్బుతునక కనబళ్ళేదు. కష్టాలు... మనుషులకే గాక మానులకూ వచ్చాయి. పశువులకూ వచ్చాయి. జనాలు అల్లాడిపోయారు. పంటల్లేవు... పనుల్లేవు... కూలీల్లేవు... యాలకి తిండి లేదు. అప్పులు పుట్టక వలసలు మొదలయ్యాయి.

అప్పుడే... ఎల్లమ్మ రెడ్డి గురించి చెప్పింది. ఎల్లమ్మ రెడ్డింట్లో కసులు గొట్టే ముసిల్ది. రాజమ్మింటి పక్కనే వుంటాది.

"పెళ్ళాం పోయింది. గాలికి దిరుగుతున్నాడు. డబ్బున్నోడు. ఆయనంచుకుబోతావా. నే గలుపుతా, కరువు దీరతాది" అంది.

రాజమ్మ వారం రోజులు కిందా మీదా పడింది. మంచమ్మీది మొగున్ని చూసింది. నేలకు కర్సుకున్న పిల్లని చూసింది. మనసు వొద్దన్నా కడుపు పొమ్మంది. ఆఖరికి సరేనంది. ఎల్లమ్మ రెడ్డితో యేం జెప్పిందో గానీ రాజమ్మను ఆయనంచుకు తోల్కోనిపోయింది. ఆనాటి నుండి తిండికి లోటు లేదు. రెండుపూట్లా కంచంలోకి అన్నం చేరసాగింది.

ప్రతిరోజూ పొద్దున్నే రాజమ్మ రెడ్డింటికి బోవడం మొదలుపెట్టింది. అన్నం చేయడం, కసులూడ్చడం, బట్టలుతకడం... అన్నీ చేయబట్టింది. ఇంటి అవసరాలు, వంటి అవసరాలు దీర్చబట్టింది. ఆనోటా యీనోటా వూరందరికీ విషయం తెల్సిపోయింది. వెనుకమాటున అనుకోసాగారు. రాజమ్మేమీ పట్టించుకోలేదు. మొగునికి విషయం తెల్సీ... తెలీనట్లే గమ్మునుండిపోయాడు.

మధ్యాన్నం యింటికొచ్చి పనులన్నీ చేసుకొనేది. మొగునికీ, పిల్లదానికీ యేలకి తిండి బెట్టేది. రెడ్డంచున తెచ్చిన డబ్బుల్తో మొగున్ని డాక్టరుకు చూపిచ్చింది. మందులిప్పిచ్చింది. పుల్లయ్య నెమ్మదిగా కోలుకున్నాడు. రెండు సమ్మచ్చరాల కరువు సుఖంగానే గడిచిపోయింది.

ఆ యేడు వానలు కురిసి, బరకలు పదునెక్కాయి. రైతులు గడాలు బయటకు దీశారు. ఎక్కడ చూసినా హడావుడి. వూరిచ్చిన జనాలు మళ్ళా వూళ్ళోకి రావడం మొదలయింది. కూలీలకు రేట్లు పెరిగాయి. పుల్లయ్య కూలీకి పోవడం మొదలెట్టాడు. చేతిలో దుడ్లాడడం వెుదలయ్యింది. అప్పుడు రాజమ్మతో కొట్లాటెట్టుకున్నాడు.

"మొగుడు మంచానుంటే మోసం సేస్తావే దొంగలంజా! నీకూ నాకూ సంబందంలా. యే యేట్లోకైనా పోయి సావు. నీ దారి నీది. నా దారి నాది" అన్నాడు. నాగన్నను పిలంపి పంచాయితీ పెట్టించాడు. రాజమ్మ గమ్మున కళ్ళనీళ్ళతో తప్పొప్పుకొంది. పుల్లయ్య అందరి ముందు తాళి తెంపేసుకున్నాడు. పెళ్ళి ఖర్చులకయ్యింది తిరిగి కట్టమన్నాడు. పెద్ద మనుషులు గూడా యియ్యాల్సిందే అంటూ వారం గడువిచ్చారు.

నాగన్న రాజమ్మను నోటికొచ్చినట్టల్లా తిడుతూ కిందా మీదా యేసి సావగొట్టాడు. వొక్కుదుటున అంత డబ్బు యెట్ల తేవాల్నో అర్థంగాలేదు. రెడ్డంచుకెళ్ళాడు. సంగతంతా వివరించి, నువ్వే నా కూతురిని ఆదుకోవాలన్నాడు.

రెడ్డి రాజమ్మనేమీ అనొద్దంటూ నాలుగేలిస్తూ దారి కర్చులకుంచుకోమని మరో వెయ్యిచ్చాడు. నాగన్న పంచాయితీలో డబ్బు కట్టి కూతుర్ని తీసుకొని వాళ్ళూరెళ్ళిపోయినాడు. రాజమ్మ ఆన్నే కూలీనాలీ సేసుకొని బదుకసాగింది.

రెండు సమ్మచ్చరాలు గిర్రున తిరిగిపోయాయి. పుల్లయ్యకు వయసు పైబడి శక్తి తగ్గిపోయింది.. కూలీకి పోలేక పోయాడు. దాచిన సొమ్మంతా కర్చయిపోయింది. తిండికి లేకపోయింది. పిల్లదాన్ని పట్టిచ్చుకునేటోళ్ళు కనబడలేదు. యాడంటే ఆడ తినీ, తిరిగీ, తాగి ఒళ్ళు పాడయింది. ఒక్కపూట తిండి దొరకడమే బమ్మాండవ్వై పోయింది. యేదేవ్వైనా తిరిగి రాజమ్మను తోలుకొచ్చుకోవాలనుకున్నాడు. రాయబారాలు నడిపి పెద్ద మనుషులను బతిమలాడి వాళ్ళకు చెయ్యాల్సిన మర్యాదలన్నీ చేశాడు.

⁂ ⁂ ⁂

బస్సాగడంతో రాజమ్మ వులిక్కిపడి, ఈ లోకంలోకొచ్చింది. కళ్ళు తుడుచుకుంటూ బస్సు దిగింది. మొగునెంట నడిచింది. కొంపంతా బూజుబట్టింది. పుల్లయ్య కాసేపు అటూ యిటూ తిరిగి సరుకులు తెస్తానని బయటికెళ్ళిపోయాడు. పక్కింట్లో ఆడుకుంటున్న పాప కాసేపటికొచ్చి "అమ్మా" అంటూ చుట్టుకుపోయింది. నెమ్మదిగా లేసి దానికి స్నానం చేపిచ్చి, కసులూడ్చి, చాప మీద దాన్ని పడుకోబెట్టింది. ఇండ్లంతా శుభ్రం చేసింది. పుల్లయ్య కాసేపటికి వంటసామాను తీసుకొచ్చాడు. వొండి పిల్లకూ, మొగునికి బెట్టి తానూ తిని పండుకొనింది.

ఓ వారం తర్వాత యింటి ముందు కసులూడుస్తుంటే వొగడొచ్చి "రెడ్డి పిలుస్తున్నాడు. పోవాలంట" అన్నాడు. రాజమ్మ యిననట్టే గమ్మునుండిపోయింది. రెడ్డంచు నుండి పిలుపుల మీద పిలుపులు రాసాగాయి. రాజమ్మకు పోవాలనున్నా పోలేదు. రెన్నెల్లు అలాగే జరిగిపోయాయి.

ఓరోజు అనుకోకుండా పుల్లయ్య లేని సమయంలో రెడ్డే యింటికొచ్చాడు. రాజమ్మ నోటమాట రాక అలాగే చూస్తుండిపోయింది. రెడ్డి చిన్నగా నవ్వుతా "ఎందుకే బయం. నీ మొగుడొస్తాడనా. రాడులే. టౌనుకు బోయిండు. ఇగో ఓ విషయం సెబ్తా విను. మొన్న నిన్ను తోల్కొనొచ్చేటప్పుడు ఐదేలు మీ నాయనకు గట్టెగదా. అంతోటి డబ్బు ఆనికెక్కడిదనుకున్నావ్... అంత డబ్బే వుంటే ఆడు నిన్నెందుకు తోల్కొనొచ్చుకుంటాడు. నా కాళ్ళావేళ్ళా బడ్తే నీ కోసరమని నేనే యిచ్చంపినా. రెన్నెల్ల నుంచీ రోజూ వస్తూనే వున్నాడు. దినబత్యానికి డబ్బుల కోసం" అంటూ జరిగిందంతా వివరిస్తూ దగ్గరకు తీసుకున్నాడు.

పాత సంబందం మళ్ళా మొదలయింది. మునుపటిలాగే రోజూ రెడ్డి తావుకు పోసాగింది. పుల్లయ్య చిన్న తమ్ముని పెళ్ళికీ... గుడిసె పీకేసి మట్టిమిద్దె కట్టుకోడానికీ రెడ్డే సాయం చేశాడు. రోజులు హాయిగా గడువసాగాయి. ఆ అవసరమైనప్పుడల్లా పుల్లయ్య రెడ్డంచుకెళ్ళి డబ్బులు తెచ్చుకోసాగాడు.

⁜ ⁜ ⁜

గాలి మత్తుగా వుంది. సారా వాసన, కడ్డీల వాసన ఓ దానితో వోటి పోటీ పడుతున్నాయి. జనాలు తాగుతూ తూగుతూ వున్నారు. పుల్లయ్య ఓ రెండు గ్లాసుల సారా పూటుగా పట్టిచ్చాడు. పుల్లయ్య స్నేహితుడొకడు పక్కనే కూచోని తనకూ ఓ గ్లాసు తెప్పియ్యమన్నాడు. పుల్లయ్య నవ్వుతా "పోరా! డబ్బులేమైనా యెట్టిగా వస్తున్నాయా. లేవుపో" అన్నాడు.

వాడు కోవంగా ''వాయబ్బో... తెగ కష్టవడి సంపాదిత్తున్నావులే... పెళ్ళాన్ని యెవనంచునో పన్నబెట్టి తెస్తున్న దానిక్కూడా బలె సంబడంగ మాట్లాడుతున్నావ్'' అన్నాడు ఎకసెక్కంగా.

అంతే... ఇద్దరి మధ్యా మాటామాటా పెరిగిపోయింది. అంగీలు పట్టుకొని, కిందా మీదా తన్నుకోసాగారు. జెనాలు విడదీసి పుల్లయ్యను మొగం మీదే తిడ్తూ నానాక మాటలు అన్నారు.

పుల్లయ్య కోపంగా యింటికి బయలుదేరాడు. కల్లు గుడిసె కాడ అందరూ మొగం మీదనే తన పెండ్లాం గురించి మాట్లాడ్డం గుర్తుకు రాసాగింది. సిన్న పొట్టెగాళ్ళు గూడా యెగతాలి సేయడం గుర్తుకొచ్చింది. మైకంతో బాటు కోపం పెరిగిపోసాగింది. తూలుతా ఇంటికొచ్చి తలుపు తెరిశాడు. పెండ్లాం కనబళ్ళేదు. పిల్లది సాప మీద పండుకోని కన్పించింది. ఈడ్చి దాని డొక్కలో కాలితో వొక్కటిచ్చాడు. అదిరిపడి లేచి అమ్మెక్కడుందో తెలీదనింది. యేడ్చసాగింది.

ఇంటి ముందు మంచమ్మీద కూచోని ఈదిలో అందరికీ ఇనబడేటట్లు బూతులు తిట్టసాగాడు. ఓ పావు గంటకు రాజమ్మొస్తూ కనబడింది.

వొచ్చీరాగానే వొక్కుదుటున లేచి ''దొంగలంజా... బరితెగించినావే... నీయమ్మ... మొగుడంటే లెక్కా జమా లాకపోయెనే నీకు. యాడికి బోయింటివే యింతసేపు" అంటూ జుట్టు పట్టుకోని వీపు మీద దభీదభీమని నాలుగు గుద్దులు గుద్ది ఒక్క తోపు తోశాడు. విసురుగా పోయి గోడకు కొట్టుకొని కిందపడింది.

చుట్టుపక్కల జెనాలంతా చుట్టూ జేరి వినోదం చూడసాగారు. రాజమ్మకు అర్థంగాక యేడుస్తా "నేనేం సేస్తిని... ఇట్లా మీద బడ్తున్నావ్" అంది.

"మళ్ళా యేం సేసినానంటావ్ నీయమ్మ... నన్నమాయకున్ని సేసి, కళ్ళు గప్పి... మళ్ళా రెడ్డంచుకుబోతావా నువ్" అంటూ కాలితో కడుపులో ఈడ్చి కొట్టాడు.

రాజమ్మకు విషయం అర్థమై కోపంగా పైకి లేసి "అవ్ బోతా... నేను బోకుంటే... ఈ యిల్లు నువ్ నడుపుతున్నావా. మొగుడివేనా నువ్. నా మీద బడి బతుకుతున్నావ్. మళ్ళా నన్నే అంటావ్. థూ... సాతగాకపోతే వదిలేయ్‌రా... నిన్నేమన్నా యేలుకోమని యెంటబడ్తినా... డబ్బుల్గావాలా, సారాగావాల, సిన్మాల్గావాల... యాడకుబోయి దెచ్చేది. లచ్చిముందా యింట్లో...లేక... మీ నాయన దాసిన ముల్లెందా" అనింది ఆవేశంగా వూగిపోతూ.

పుల్లయ్య అదిరిపడి చుట్టూ చూస్తున్నోళ్ళందరొంకా చూశాడు. కొందరు కొంగడ్డం బెట్టుకొని నవ్వడం కన్పించింది. కోపం పెరిగిపోయి పళ్ళు పటపటలాడాయి. మూలనున్న కర్రందుకోని "మాటకు మాట సెబ్తావ్... యెంత బరితెగించినావే.." అంటూ గొడ్డును బాదినట్టు బాదుతూ "యిన్ని రోజులూ నువ్ పోయిన కాడికీ, వాడిచ్చిన కాడికీ సరిపాయ. సాలియ్యి. ఇంగోపారి పోనావంటే ఈన్నే తవ్వి పాతరేస్తా" అంటూ మొగమ్మీద తుపుక్కున వుమ్మేసి సరసరా ఆన్నించి వెళ్ళిపోయాడు.

రాజమ్మ వళ్ళంతా పచ్చి పుండయి, వాతలుదేలాయి. నెమ్మదిగా లేచి ఇంట్లోకి పోయింది. కుళ్ళి కుళ్ళి యేడ్చింది. యేదేమైనా ఇంగోపారి రెడ్డంచుకు పోగూడదని తీర్మానం చేసుకొంది. శరీరం సోదీనంలోకి రాడానికి వారం బట్టింది. మొగుడింట్లో వున్నా గమ్మునుండసాగింది. పుల్లయ్యే పల్కరించడానికి ప్రయత్నించినా యేమీ మాట్లాల్లేదు. రెడ్డంచు నుంచి మాటిమాటికీ పిలుపులు రాసాగాయి. గుడ్లనీరు కుక్కుకునిందే గానీ కన్నెత్తి సూడ్లా, పన్నెత్తి మాట్లాడ్లా. ఇండ్లొదల్లా. మొగుడు తెస్తే తినడం, లేకుంటే పస్తుండడం అలా నాలుగు నెలలు మౌనంగా గడిచిపోయాయి.

పుల్లయ్యకు డబ్బులు కష్టమయిపోయింది. వున్నవన్నీ ఐపోయాయి. యేం చెయ్యాలో అర్థం గాలా. ఓనాడు రాజమ్మ మంచమ్మీద పండుకోనింటే దగ్గరకొచ్చి అటూ యిటూ తచ్చాడుతూ మాటిమాటికీ రాజమ్మొంక చూడసాగాడు.

రాజమ్మ అవతల్కి దిరిగి పండుకొనింది. దగ్గరకొచ్చి నసుగుతూ "రెడ్డి పిలుస్తున్నాడు. యేందో పనుందంట. పోవాలంట..." అన్నాడు.

రాజమ్మ తాచుపాములా తల తిప్పింది. ఆ కళ్ళలోకి చూడలాక తత్తరపడతా బయటికెళ్ళిపోయాడు. రాజమ్మ మనసు కుతకుతా వుడకసాగింది. కాసేపు కిందామీదా బడి ఓ నిర్ణయానికొచ్చి నెమ్మదిగా పైకి లేచింది. ముఖ్యమైన సామాను సర్దుకొని పెట్టె తీసుకోని రెడ్డంచుకు బైలుదేరింది.

మంచమ్మీద పండుకోని బీడీ తాగుతున్న రెడ్డి అలికిడికి తలదిప్పాడు. గుమ్మం దగ్గర రాజమ్మ కన్పడింది. చేతిలో పెట్టె గమనించి లేచి దగ్గరకొస్తా యేమే పెట్టెతోనొచ్చినావ్" అన్నాడు. సెప్పడానికి నోరు తెరిచింది గానీ అంతలోనే చేయి పట్టి విసురుగా లాగాడు. ఒళ్ళోకొచ్చి పడింది. "యెన్నిమాట్లు కబురంపాల్నే నీకు. సొయ్యమెక్కినట్లుందీమద్య" అంటూనే ఆబగా చుట్టుకుపోయాడు. రాజమ్మకు నోట్లో మాట నోట్లోనే వుండిపోయింది. గమ్మున శరీరాన్నప్పగించింది. రెడ్డి కాసేపటికి అలసిపోయి పక్కకు దొర్లాడు. రాజమ్మ చీర కుచ్చిళ్ళు సరిజేసుకుని ఓ మూలన గోడవారకు కాళ్ళు ముడ్చుకోని కూచుంది.

రెడ్డి మంచమ్మీద కూచోని బీడీ అంటించాడు. పొగ సుళ్ళు దిరగసాగింది. రాజమ్మొంక నింపాదిగా చూస్తా "అవును ఇందాక సెప్పడం మర్సిపోతివి. యేమి పెట్టెతోనొచ్చినావ్" అన్నాడు. రాజమ్మ తలొంచుకోని నెమ్మదిగా గొణుగుతున్నట్టుగా "ఆన్ని వదిలేస్తున్నా. ఇంగ నీకాడనే వుంటా..." అంది.

రెడ్డి పక్కలో పామున్నట్టు వొక్కసారిగా అదిరిపన్నాడు. కోపంగా చూస్తా "యేందే సోదిలో వుండే మాట్లాడుతున్నావా. నీ కులమేడ... నా కులమేడ... నీ మొగుడు మద్దస్తం బెట్నాడంటే... నలుగుర్లో అవలాయవుతా. వూరోళ్ళు తుపుక్కున వుమ్మేస్తారు మొగమ్మీద. ఇంగోపారి ఆ మాటెత్తక పెట్టె దీస్కోని పో" అన్నాడు.

రాజమ్మ మాటలు బుడుక్కుంటా "యెవనికి తెలియన్దేముంది రెడ్డీ యీ వూర్లో. ఆడు పేరుకు మొగుడే గానీ... వుంటుంది నీతోనే గదా. నీవు గాదంటే నా గతేం గాను" అనింది కాళ్ళకానుకోని కూచుంటూ.

రెడ్డి కాలు విదిలించి కొట్టి "యేందే... యెప్పుడూ లేని మాటలు మాట్లాడుతున్నావ్. నీలాంటి అలగా జెనంతో మాలాంటోళ్ళకు సంబందాలు మామూలే. అట్లాని సెప్పి నెత్తిన బెట్టుకోని వూరేగమంటావా. మా బంధువులకు యేమని సమాధానం సెప్పుకోవాల. ఇగో... ఈ కుత్తుక మీద అడ్డంగా కత్తిబెట్టి కోసినా నిన్నుంచుకోడం జరగదు.నోర్ముసుకోని గమ్మున పడుంటే పడుండు. లేకుంటేలా. ఐనా... ఇంగెంత మంది దగ్గర పండుకొంటున్నావో నాకేమెరుక. మీ కులపోళ్ళను నమ్మేదెవరు" అన్నాడు కరుకుగా.

ఆ మాటలకు రాజమ్మకు మండిపోయింది. రక్తం సలసలా కాగిపోయింది. విసురుగా లేచి "పండుకునేటప్పుడు లేని కులం... యిప్పుడడ్డమొచ్చెనా... కులమంట కులం... థూ..." అంది విసురుగా నొసలు చిట్లిస్తూ.

వూహించని విధంగా రెడ్డి, రాజమ్మ చెంపపై ఈడ్చికొట్టాడు. పెదవి చిట్లి రక్తం కారసాగింది. జుట్టట్టుకోని గోడకేసి దబాదబా బాదుతా "యేందే యెదురుమళ్ళ మాట్లాడుతున్నావ్. వూకెనే పండుకొంటున్నావా. కావాల్సినవన్నీ దొబ్బుకు పోలేదా. ఇన్ని వేలని గాదు. అడిగిందల్లా యిస్తి. దినబత్యం నడిపితి. నా మీదబడి బతుకుతా మళ్ళా నన్నే అంటావా... నీ యమ్మ... నువ్ గాకపోతే వంద మందొస్తారు" అంటూ బండబూతులు తిడ్తూ విసురుగా బయటకు దొబ్బాడు. ఈదిలోకొచ్చి పడింది. సామాను బయటకు విసిరికొట్టి తలుపు దఢేలున మూశాడు.

రాజమ్మ నెమ్మదిగా వంటికంటిన మట్టి దులుపుకోని లేసి నిలబడింది. పెదవి నుండి రక్తం వుప్పగా నోట్లోకి జారసాగింది. చేత్తో రక్తాన్ని తుడ్చుకోని పెట్టె తీస్కోని అక్కడినుండి బయలుదేరింది. గుండె బరువెక్కి, కళ్ళ నుండి నీళ్ళు జలజలా రాలసాగాయి. యెక్కడికి పోవాల్నో అర్థం గాలేదు.

గడచిన జీవితం కళ్ళ ముందు కదలాడసాగింది. తండ్రి గుర్తొచ్చాడు. మొగుడు గుర్తొచ్చాడు. రెడ్డి గుర్తొచ్చాడు. అందరూ పరాయోళ్ళలాగే కన్పన్నారు. యెవలంచుకూ యెళ్ళబుద్ధి కాలేదు.

కట్టుకున్నోనికి డబ్బు గావాల... వుంచుకున్నోనికి వళ్ళు గావాల... కన్నోనికి పరువు గావాల... తానెవరికీ అక్కరలేదు...

తన బదుకు మీద తనకే అసహ్యమేసింది. కంపరమేసింది. ఒళ్ళమ్ముకోని సంపాదిస్తున్నట్టనిపించింది.

అదీ.... తన కోసం గాక... సాకడం చాతగాని మొగుని కోసం తన్నులు తింటూ... తిట్లు తింటూ... నలుగుర్లో అవలాయవుతూ... మాట పడుతూ...

అంతలోనే ఈ సోకు తగ్గిపోతే... అనే వూహొచ్చి ఒళ్ళు వణికిపోయింది. గుండె దడదడా కొట్టుకొంది.

ఇంతకాలం తానెవరి కోసం బతుకుతున్నదో అర్థమైంది. తనకెవరూ యేమీ గారని తెలిసిపోయింది. ఈళ్ళెవరూ లేకుంటే తన బదుకు తనిష్టమొచ్చినట్టు తాను బదకగలనని అనుకొంది. మనసులో ముసురుకున్న మబ్బులు నెమ్మదిగా తొలగిపోసాగాయి.

నెమ్మదిగా... నిబ్బరంగా... పెట్టెతో బస్టాండ్ వైపు అడుగులేసింది. నాలుగడుగులేసిందో లేదో... నుదుటి మీద చల్లగా తడయింది. చేయి పెట్టి చూసింది. రక్తం... ఎర్రగా... జిగటగా... తల సలుపసాగింది. పెదవి తడుముకుంది. వాసి వుబ్బెత్తుగయ్యింది. గోడకేసి దబదబా బాదిన రెడ్డి గుర్తొచ్చాడు. అతని మాటలు గుర్తొచ్చాయి. కోవంతో, అనవ్యాంతో వూగిపోయింది. పూనకమొచ్చిన దాన్లా పోతున్నది కాస్తా గిరుక్కున వెనుదిరిగి రెడ్డింటికి బయలుదేరింది.

మూసి వున్న తలుపుపై చప్పుడు చేసింది. రెడ్డి తీశాడు. ఎదురుగా వున్న రాజమ్మను చూసి హేళనగా, వెకిలిగా నవ్వుతా "ఏమే... మళ్ళొచ్చినావ్. నీ మొగుడు డబ్బులకోసమంపినాడా" అన్నాడు.

ఎర్రబారిన కళ్ళతో రాజమ్మ తలెత్తి రెడ్డి కళ్ళలోకి సూటిగా చూసింది. రెడ్డి వెకిలిగా నవ్వాడు. వూహించని విధంగా రాజమ్మ ఒక్కడుగు ముందుకేసి రెడ్డి మొగమ్మీద కాండ్రించి తుపుక్కున వూసింది.

రెడ్డికి ఒక్క క్షణం కాలాడలా.... చెయ్యాడలా... బిక్కసచ్చిపోయాడు. అంతలోనే తేరుకొని ఆవేశంగా వూగిపోతూ "నీయమ్మ" అంటూ బూతులు తిడ్తా అడుగు ముందుకేశాడు. అప్పటికే రాజమ్మ గిరుక్కున వెనుదిరిగి బెరబెరా నడుచుకుంటూ చీకట్లో కలిసిపోయింది.

రాజమ్మ

డా.ఎం.హరి కిషన్
94410 32212